

แนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อย

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การดำเนินงานด้านการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กและเยาวชนก่อนปล่อย (pre - release) และการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย เป็นมาตรการในการเตรียมเด็กและเยาวชน ตลอดจนเป็นการติดตามดูแลระดับประครองช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดให้สามารถปรับตัว ปรับจิตใจ และสามารถพัฒนา กลับคืนสู่ครอบครัวและสังคมได้อย่างราบรื่น ตลอดจนสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขตนเองให้เป็นเด็กและเยาวชนที่ดี ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนหรือประกอบอาชีพสุจริตหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวต่อไป นับว่าเป็นวิธีการดำเนินการคุ้มครองป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากการกระทำผิด และอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดมาตรการหนึ่ง และจำเป็นจะต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องควบคู่กันไปกับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู สงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในขณะถูกควบคุมตัวหรือ ฝึกอบรม

การถูกควบคุมตัวหรือฝึกอบรมในช่วงระยะเวลาหนึ่งหรือเป็นเวลานานจะทำให้เด็กและเยาวชนประสบ ปัญหาในการปรับตัว ปรับสภาพชีวิต และมีปัญหาในการกลับคืนสู่ชีวิตปกติ โดยในอดีต การเตรียมความพร้อม ก่อนปล่อยเด็กและเยาวชนในสถานควบคุมนั้นได้มีการดำเนินการก่อนปล่อยตัวเพียง ๖ เดือน ทำให้เด็กและ เยาวชนได้รับการเตรียมความพร้อมที่ยังไม่ครอบคลุมตามสภาพปัญหา ความเสี่ยงและความจำเป็น ส่งผลต่อ การดำเนินชีวิตภายหลังปล่อยตัวที่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่ได้รับการเตรียมความพร้อม ก่อนปล่อยในสถานควบคุม ทำให้เด็กและเยาวชนหวนกลับมากระทำผิดซ้ำ ประกอบกับพระราชบัญญัติบริหาร การแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๗ และระเบียบกรมพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนว่าด้วยแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย แนวทางการติดตาม ภายหลังปล่อย การสงเคราะห์ช่วยเหลือ และการติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้กำหนดให้สถานพินิจและศูนย์ฝึกและอบรมจัดให้มีแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและแนวทาง ติดตาม สงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อย โดยเริ่มเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตั้งแต่ได้รับตัวเด็กและ เยาวชนไว้ในสถานควบคุมเพื่อให้มีกระบวนการในการส่งเสริมและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนได้อย่างถูกวิธีและ เหมาะสมเพื่อให้เด็กและเยาวชนแต่ละคนกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ดังนั้น หน่วยงานจะต้องมีแผน มีการจัดเตรียมและมีการดำเนินงานในด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่ปล่อยตัวพร้อมที่จะ ออกไปเผชิญชีวิตในสังคมภายนอกและดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างราบรื่นโดยไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อยนับเป็นวิธีการ ที่สำคัญที่มุ่งให้เด็กและเยาวชนได้เตรียมความพร้อมสภาพจิตใจและการปรับตัวเพื่อกลับไปอาศัยอยู่ร่วมกับ ครอบครัวและชุมชน สามารถศึกษาต่อทั้งสายสามัญและสายวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง มีงานทำ มีที่พักพิง มีผู้อุปการะดูแล ปัญหาครอบครัวและปัญหาอื่นๆ ได้รับการแก้ไข มีการติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดและ ให้การสงเคราะห์เมื่อประสบปัญหาความเดือดร้อนก่อนที่จะได้รับการปล่อยตัว ทั้งนี้ หน่วยงานจะต้องแสวงหา เครือข่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล สงเคราะห์ช่วยเหลือตามสภาพปัญหาและความต้องการ รวมไปถึง การนำเครือข่ายมาสนับสนุนการติดตาม สงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อย ซึ่งจะช่วยให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้ สามารถดำรงชีวิตได้โดยปกติสุขภายหลังการปล่อยตัว

วัตถุประสงค์:

๑. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย การดูแลและการสงเคราะห์ ช่วยเหลือที่สอดคล้องกับแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย
๒. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการดูแล สงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อยได้ตรงตามสภาพปัญหา และความจำเป็น

๓. เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถดำเนินชีวิตภายหลังปล่อยได้อย่างปกติสุขและไม่กระทำผิดซ้ำ

เป้าหมาย

เด็กและเยาวชนที่ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข ภายหลังการปล่อยตัว

ผลผลิต

๑. เด็กและเยาวชนในสถานควบคุมมีแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อยตัว
๒. เด็กและเยาวชนในสถานควบคุมได้รับกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยสอดคล้องกับแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อยตัว
๓. เด็กและเยาวชนได้รับการติดตาม ดูแล สงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อย

ผลลัพธ์

เด็กและเยาวชนที่ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยได้เตรียมความพร้อมสภาพจิตใจและการปรับตัวเพื่อกลับไปอาศัยอยู่ร่วมกับครอบครัวและชุมชน

ตัวชี้วัด

๑. เด็กและเยาวชนในสถานควบคุมทุกรายมีแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย
๒. เด็กและเยาวชนสามารถดำเนินชีวิตภายหลังปล่อยได้อย่างปกติสุขร้อยละ ๘๐

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เด็กและเยาวชนได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย การดูแลและการสงเคราะห์ช่วยเหลือที่สอดคล้องกับแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย
๒. เด็กและเยาวชนได้รับการดูแล สงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อยได้ตรงตามสภาพปัญหาและความจำเป็น
๓. เด็กและเยาวชนสามารถดำเนินชีวิตภายหลังปล่อยได้อย่างปกติสุขและไม่กระทำผิดซ้ำ

กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการตามแนวทาง

๑. เด็กและเยาวชนที่ควบคุมตัวในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
๒. เด็กและเยาวชนตามมาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๐
๓. เด็กและเยาวชนที่ปล่อยตัวจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
๔. ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน
๕. เครือข่ายที่ให้การสงเคราะห์ ช่วยเหลือ หรือติดตามเด็กและเยาวชนและครอบครัว

การรายงานผล

๑. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และสถานพินิจฯ ที่มีสถานแรกรับ

รายงานสถานการณ์การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยเป็นรายเดือน ภายในวันที่ ๒ ของเดือนถัดไป ผ่านทาง QR CODE และรายงานผลการดำเนินงานอื่นๆ ตามรายละเอียดที่ปรากฏในข้อ ๒

๒. ทุกหน่วยงาน

๒.๑ รายงานผลการดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยเป็นรายเดือน ภายในวันที่ ๒ ของเดือนถัดไป ผ่านทาง QR CODE

๒.๒ รายงานสรุปผลการดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยเป็นรายปี ตามแบบรายงานการดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (รายปี) ภายในวันที่ ๕ ตุลาคม ของปีงบประมาณถัดไป โดยแนบไฟล์ผ่านทางระบบ Intranet > ระบบสารสนเทศ > ระบบรายงานตัวชี้วัด/ผลการปฏิบัติงาน > ส่งผลการปฏิบัติงาน > รายงานสรุปผลการดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

แนวทางการดำเนินงานการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

กลุ่มเป้าหมาย

๑. เด็กและเยาวชนฝึกอบรม
๒. เด็กและเยาวชนตามมาตรา ๑๓๒ วรรค ๒

คณะทำงานเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

ประกอบด้วย ผู้ช่วยผู้อำนวยการ (ประธานคณะทำงาน) นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ (พ่อบ้าน/แม่บ้าน) นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ (ครูการศึกษาสามัญ/วิชาชีพ) นักจิตวิทยา พยาบาลวิชาชีพ และนักสังคมสงเคราะห์ (เลขานุการ)

ขั้นตอนและรายละเอียดการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑. เมื่อรับตัวเด็กและเยาวชน ให้คณะกรรมการนักวิชาชีพดำเนินการจำแนกและจัดทำแผนการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่รับตัวเข้าสู่ศูนย์ฝึกฯ และส่งสำเนาแผนการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนให้กับคณะทำงานเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย เพื่อประกอบการจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

๒. เลขานุการคณะทำงานฯ ศึกษาข้อมูลทางเอกสาร การสัมภาษณ์เด็กหรือเยาวชน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน หรือการสำรวจชุมชนและสภาพแวดล้อม ตั้งแต่แรกรับตัวเด็กและเยาวชนเข้าสู่สถานควบคุม

๓. เลขานุการคณะทำงานฯ จัดประชุมคณะทำงานฯ เพื่อจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (ตามแบบฟอร์มที่กำหนด) ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่รับตัวเด็กและเยาวชนเข้าสู่สถานควบคุม โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ดังนี้

๑) คณะทำงานเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

๒) เด็กและเยาวชน

๓) บิดา มารดา ผู้ปกครอง

๔) ครูที่ปรึกษา

๕) นักสังคมสงเคราะห์สถานพินิจฯ เจ้าของสำนวนและสถานพินิจฯ ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่เด็กและเยาวชนจะไปอาศัยอยู่ภายหลังปล่อย

๖) ตัวแทนชุมชน บุคคล หรือหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ซึ่งพิจารณาจากสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชน

ทั้งนี้ การจัดทำแนวทางฯ ให้พิจารณาถึงการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนของเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย การควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนของบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์กรหรือชุมชนที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย และวิธีการและระยะเวลาที่ศูนย์ฝึกและอบรมจะติดตามภายหลังปล่อย

ในการจัดประชุม อาจจัดให้มีการประชุมที่หน่วยงาน หรือจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบการประชุมทางไกลผ่านระบบจอภาพตามความเหมาะสมก็ได้ เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น ให้ส่วนอำนวยการเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้เข้าร่วมประชุมตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่นของผู้เข้าร่วมประชุมในการจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนก่อนปล่อยและแนวทางการติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย พ.ศ. ๒๕๖๓

๔. เลขานุการคณะทำงานฯ เสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยเพื่อขอความเห็นชอบจากผู้อำนวยการฯ และงานทะเบียนจัดส่งสำเนาแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยในรูปแบบไฟล์หรือเอกสาร ให้แก่สถานพินิจที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่เด็กและเยาวชนจะไปอาศัยอยู่ภายหลังปล่อย ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ประชุมจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยแล้วเสร็จ

๕. สถานพินิจที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่เด็กและเยาวชนจะไปอาศัยอยู่ภายหลังปล่อยลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน เพื่อเตรียมความพร้อมด้านครอบครัว ที่อยู่อาศัย และชุมชน เตรียมทรัพยากรในการสงเคราะห์ ช่วยเหลือ ดูแล ระหว่างการฝึกและอบรมและภายหลังปล่อยตัว ประสานงานกับเครือข่ายในพื้นที่ และมีส่วนร่วมกับศูนย์ฝึกและ อบรมในการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชน โดยการให้เจ้าหน้าที่ของสถานพินิจฯ หรือเครือข่ายของ สถานพินิจฯ เข้าไปสร้างสัมพันธ์ภาพ ติดตามความก้าวหน้าในการฝึกอบรม หรือการนำเครือข่ายและนำ ทรัพยากรในชุมชนมาดูแล สงเคราะห์ ช่วยเหลือ เด็กและเยาวชนที่จะต้องอยู่ในการติดตามของสถานพินิจ ในระหว่างฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

๖. คณะทำงานเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ประเมินแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ตามระยะเวลาดังนี้

๖.๑ เด็กและเยาวชนมีระยะเวลาในการควบคุมตัวไม่เกิน ๖ เดือน ประเมินครั้งแรกในเดือนที่ ๔

๖.๒ เด็กและเยาวชนมีระยะเวลาในการควบคุมตัวเกินกว่า ๖ เดือนแต่ไม่เกิน ๑ ปี ประเมิน ครั้งแรกในเดือนที่ ๔ และครั้งต่อไปทุก ๒ เดือน

๖.๓ เด็กและเยาวชนมีระยะเวลาในการควบคุมตัวเกินกว่า ๑ ปีขึ้นไปประเมินครั้งแรกในเดือนที่ ๕ และครั้งต่อไปทุก ๓ เดือน

หากพบว่าแนวทางเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยควรมีการปรับแนวทางหรือเป้าหมาย ให้ดำเนินการปรับแนวทางให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นให้เป็นปัจจุบัน ทั้งนี้ ในการ ปรับแนวทางต้องให้เด็กและเยาวชน รวมถึงผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการปรับแนวทางดังกล่าวด้วย

๗. งานทะเบียนจัดส่งรายชื่อเด็กหรือเยาวชนที่เข้าสู่ระยะใกล้ปล่อยตัวให้กับเลขานุการคณะทำงานฯ และครูที่ปรึกษา ได้แก่

กลุ่มที่ ๑ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่ปล่อยตามกำหนดและกลุ่มที่จะเสนอปล่อยขั้นต่ำที่เหลือ ระยะเวลาการฝึกอบรมไม่เกิน ๖ เดือนก่อนครบกำหนดปล่อย

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่จะเข้าเกณฑ์พักฝึกอบรมในเดือนถัดไป

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่จะเสนอขอปล่อยก่อนกำหนด

กลุ่มที่ ๔ กลุ่มเด็กและเยาวชนมาตรา ๑๓๒ วรรค ๒ ที่เหลือระยะเวลาก่อนพิจารณาคดี ไม่เกิน ๖ เดือน

๘. ครูที่ปรึกษารวบรวมสรุปผลการฝึกอบรม ผลการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ผลการเข้าร่วมกิจกรรม แนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งให้เลขานุการคณะทำงานฯ

๙. คณะทำงานฯ รับรายชื่อเด็กหรือเยาวชนพร้อมข้อมูล ในข้อ ๘ ดำเนินการศึกษาข้อมูล และ ประเมินการดำเนินงานและเป้าหมายแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย กำหนดการจัดกิจกรรม ภาคบังคับและกิจกรรมเสริม และพิจารณาการทดลองกลับไปใช้ชีวิตในสังคมลงในแนวทางเตรียมความพร้อม ก่อนปล่อย ดังนี้

๙.๑ กรณีเด็กและเยาวชนมีความพร้อมที่จะทดลองไปทำงาน ศึกษาต่อ หรือกลับไป อยู่กับครอบครัวเป็นการชั่วคราว (กรณีกลับไปใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวให้พิจารณาความพร้อมของครอบครัว ประกอบการพิจารณา)

การดำเนินการอนุญาตกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม

๙.๑.๑ กรณีกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคมในพื้นที่ของศูนย์ฝึกฯ

๑) คณะทำงานฯ ดำเนินการติดต่อผู้ปกครอง เพื่อร่วมกำหนดแผนการดูแลเด็ก และเยาวชนเมื่อออกไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม ทั้งนี้ หน่วยงานและผู้ปกครองต้องจัดเตรียมสถานที่ศึกษาหรือ สถานที่ประกอบอาชีพไว้เรียบร้อยแล้ว

๒) คณะทำงานฯ พิจารณาแผนการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ/ศึกษาต่อ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของแนวทางที่จะปฏิบัติจริงและเงื่อนไขที่ควรกำหนด ในระหว่างที่เด็กและเยาวชน ได้รับการพิจารณาให้ออกไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม

๓) คณะทำงานฯ จัดทำบันทึกข้อตกลงการกลับไปอยู่กับครอบครัว/ชุมชนในช่วงเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยของศูนย์ฝึกฯ ร่วมกับครอบครัวและเครือข่าย

๔) คณะทำงานฯ จัดทำหนังสือขออนุญาตให้เด็กและเยาวชนกลับไปใช้ชีวิตในสังคม ตามระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ว่าด้วยการอนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานพินิจ เป็นครั้งคราว พ.ศ. ๒๕๕๔

๙.๑.๒ กรณีกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคมในจังหวัดที่ไม่ได้เป็นที่ตั้งของศูนย์ฝึกฯ

๑) คณะทำงานฯ ดำเนินการติดต่อผู้ปกครอง เพื่อร่วมกำหนดแผนการดูแลเด็กและเยาวชนเมื่อออกไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม ทั้งนี้ หน่วยงานและผู้ปกครองต้องจัดเตรียมสถานที่ศึกษาหรือสถานที่ประกอบอาชีพไว้เรียบร้อยแล้ว

๒) คณะทำงานฯ พิจารณาแผนการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ/ศึกษาต่อ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของแนวทางที่จะปฏิบัติจริงและเงื่อนไขที่ควรกำหนด ในระหว่างที่เด็กและเยาวชน ได้รับการพิจารณาให้ออกไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม

๓) คณะทำงานฯ จัดประชุมร่วมกับผู้ปกครองและสถานพินิจฯ ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่เด็กและเยาวชนจะกลับไปอาศัยอยู่ภายหลังปล่อย เพื่อวางแผนงานในการทดลองกลับไปใช้ชีวิตในสังคม และจัดทำบันทึกข้อตกลงการกลับไปอยู่กับครอบครัว/ชุมชนในช่วงเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

๔) กรณีบันทึกข้อตกลงระบุให้สถานพินิจฯ เป็นผู้ติดตามดูแลในขณะที่กลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม ให้คณะทำงานฯ จัดส่งข้อมูลต่างๆ ของเด็กและเยาวชนในรูปแบบไฟล์หรือเอกสารให้กับสถานพินิจฯ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดูแลติดตามและส่งเคราะห์ระหว่างทดลองใช้ชีวิต

๕) คณะทำงานฯ จัดทำหนังสือขออนุญาตให้เด็กและเยาวชนกลับไปใช้ชีวิตในสังคม ตามระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ว่าด้วยการอนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานพินิจ เป็นครั้งคราว พ.ศ. ๒๕๕๔

การติดตามเด็กและเยาวชนระหว่างการกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม

หน่วยงานที่มีหน้าที่ติดตามเด็กและเยาวชนในระหว่างการกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม ตามบันทึกข้อตกลงการกลับไปอยู่กับครอบครัว/ชุมชน ดำเนินการติดตามดูแลเด็กและเยาวชนโดยการไปเยี่ยมยังที่พักอาศัย สถานประกอบการ หรือสถานศึกษา ของเด็กและเยาวชน และกรณีที่ไม่กระทบต่อการดำเนินชีวิตปกติของเด็กและเยาวชน ให้นัดหมายให้เด็กและเยาวชนไปรายงานตัวยังสถานพินิจฯ หรือศูนย์ฝึกและอบรมด้วยก็ได้ ให้หน่วยงานที่ติดตามฯ จัดทำรายงานประเมินความประพฤติและผลความก้าวหน้าของเด็กและเยาวชน กรณีสถานพินิจฯ เป็นผู้ติดตามให้จัดส่งรายงานในรูปแบบไฟล์หรือเอกสารมายังศูนย์ฝึกฯ ด้วย

กรณีที่สถานพินิจฯ ทำหน้าที่ติดตามและพบว่าเด็กและเยาวชนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลง ให้สถานพินิจฯ รายงานผลให้ศูนย์ฝึกฯ ทราบภายใน ๒๔ ชั่วโมงหลังจากทราบเรื่อง และรายงานผลเป็นเอกสารให้ศูนย์ฝึกฯ ทราบภายใน ๓ วันนับจากทราบเรื่อง เพื่อให้ศูนย์ฝึกฯ ดำเนินการศึกษาข้อเท็จจริง และดำเนินการติดตามเด็กและเยาวชนกลับเข้ารับการฝึกอบรมต่อตามระยะเวลาที่เหลือหรือรายงานให้ศาลพิจารณาต่อไป

๙.๒ กรณีเด็กและเยาวชนยังไม่มีความพร้อมที่จะกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม ให้ดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับเด็กและเยาวชน เตรียมความพร้อมครอบครัว และเครือข่าย ดังนี้

- เด็กหรือเยาวชนและผู้ปกครองไม่มีความพร้อม ให้จัดกิจกรรมเสริมในด้านที่ยังไม่มีความพร้อม เช่น ด้านสัมพันธภาพ ด้านการเลี้ยงดู ด้านพฤติกรรม ด้านเครือข่าย เป็นต้น จนกว่าเด็กหรือเยาวชนและผู้ปกครองมีความพร้อมจึงให้คณะทำงานฯ พิจารณาการกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคมอีกครั้ง

- เด็กหรือเยาวชนที่ผู้ปกครองไม่มาเข้าร่วมกิจกรรมระยะใกล้ปล่อยให้นักสังคมสงเคราะห์ดำเนินการติดต่อผู้ปกครองหรือลงเยี่ยมบ้านเด็กหรือเยาวชน

- เด็กหรือเยาวชนที่ประสบปัญหาด้านที่อยู่ หรือไม่สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลในครอบครัว หรือไม่มีความปลอดภัยเมื่อกลับไปอยู่อาศัยในชุมชนหรือไม่มีความปลอดภัยหากกลับไปทดลองใช้ชีวิต หรืออยู่ในระหว่างจัดหางานเพื่อประกอบอาชีพ หรือมีความจำเป็นอื่นๆ ให้ศูนย์ฝึกฯ และสถานพินิจฯ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดที่เด็กและเยาวชนประสงค์จะกลับไปอยู่อาศัย ร่วมดำเนินการจัดให้มีสถานที่เพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อย

- เด็กหรือเยาวชนพึงได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพภายหลังปล่อยให้นักสังคมสงเคราะห์ดำเนินการประสานสถานพินิจฯ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดที่เด็กและเยาวชนประสงค์จะกลับไปอยู่อาศัย เพื่อแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก หรือติดต่อหน่วยงานเครือข่ายความร่วมมือภาครัฐหรือภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพตามสภาพปัญหา เพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือภายหลังปล่อย ทั้งนี้ ให้เชิญพนักงานเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็กเข้าร่วมประชุมเพื่อจัดทำแนวทางติดตามภายหลังปล่อยด้วย

๑๐. การดำเนินการที่ต้องแล้วเสร็จก่อนครบกำหนดปล่อยตัวเด็กและเยาวชนอย่างน้อย ๓๐ วัน

๑๐.๑ คณะทำงานฯ ประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย (ตามแบบฟอร์ม) เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนงานในการติดตามภายหลังปล่อย และจัดประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย (ตามแบบฟอร์ม) โดยมีบุคคลที่ร่วมประชุม ดังนี้

๑) คณะทำงานเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

๒) เด็กและเยาวชน

๓) บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยภายหลังปล่อย

๔) นักสังคมสงเคราะห์ สถานพินิจฯ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดที่เด็กและเยาวชนประสงค์จะกลับไปอาศัยอยู่ภายหลังปล่อย

๕) เครือข่ายที่จะติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย ชุมชน บุคคล หรือหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หรือ พนักงานคุ้มครองเด็กในพื้นที่ ซึ่งพิจารณาจากสภาพปัญหาหรือความจำเป็น

ทั้งนี้ การจัดทำแนวทางฯ ให้กำหนดวิธีการติดตาม การให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยโดยพิจารณาถึงสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชน กรณีเด็กและเยาวชนที่มีประวัติการใช้ยาเสพติดให้ประสานงานกับหน่วยงานด้านสาธารณสุขหรือศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมเข้าร่วมประชุมด้วย

ในการจัดประชุม อาจจัดให้มีการประชุมที่หน่วยงาน หรือจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในรูปแบบการประชุมทางไกลผ่านระบบจอภาพตามความเหมาะสมก็ได้

เมื่อจัดประชุมเสร็จสิ้น ให้ส่วนอำนวยการเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้เข้าร่วมประชุมตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่นของผู้เข้าร่วมประชุมในการจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนก่อนปล่อยและแนวทางการติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย พ.ศ. ๒๕๖๓

๑๐.๒ คณะทำงานเสนอแนวทางการติดตามภายหลังปล่อยต่อผู้อำนวยการฯ เพื่อพิจารณาเห็นชอบ ทั้งนี้ กรณีสถานพินิจฯ จะเป็นผู้ติดตามภายหลังปล่อย ให้ส่งสำเนาแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย

ในรูปแบบไฟล์หรือเอกสาร ให้กับสถานพินิจฯ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดที่เด็กและเยาวชนจะกลับไปอาศัยอยู่ ภายหลังปล่อยตัว ภายใน ๗ วันนับจากประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อยเสร็จสิ้น

๑๐.๓ ครูที่ปรึกษาจัดเตรียมเอกสารทางราชการและส่งต่อนักสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้เด็กและเยาวชนนำไปใช้เป็นหลักฐานในการศึกษาต่อ หรือใช้เป็นหลักฐานในการสมัครงาน

๑๐.๔ ครูที่ปรึกษาติดต่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคล หรือผู้แทนองค์การหรือชุมชน ซึ่งเด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย เพื่อแจ้งวันปล่อยตัวให้ทราบ

๑๐.๕ นักสังคมสงเคราะห์ ดำเนินการให้การสงเคราะห์ตามสภาพความจำเป็นของเยาวชนแต่ละราย ให้คำแนะนำการดำเนินชีวิตภายหลังปล่อยแก่เด็กและเยาวชน ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนต้องได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานอื่น ให้นักสังคมสงเคราะห์ประสานกับหน่วยงานที่ให้การสงเคราะห์ให้แล้วเสร็จ ก่อนถึงกำหนดปล่อยตัวของเด็กและเยาวชน

๑๑. คณะทำงานฯ ประเมินผลกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและสรุปผลการดำเนินงานตามแนวทางเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย พร้อมรายงานให้ผู้อำนวยการทราบ

๑๒. หลังจากเด็กและเยาวชนปล่อยตัวแล้ว ให้หน่วยงานดำเนินการลงทะเบียนประวัติอาชญากร โดยดำเนินการตามหนังสือกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่ ยธ ๐๖๑๐๘/ว ๑๒๖๕ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการจัดส่งประวัติเด็กและเยาวชนไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับทะเบียนประวัติของเด็กและเยาวชน

๑๓. งานทะเบียนดำเนินการจัดส่งข้อมูลเด็กและเยาวชนในรูปแบบของไฟล์เอกสารหรือเอกสาร ให้สถานพินิจฯ ที่จะเป็นผู้ติดตามเด็กและเยาวชน ภายในวันทำการถัดไป ข้อมูลประกอบด้วย

๑๓.๑ สรุปผลการฝึกอบรมและผลการเข้าร่วมกิจกรรมระหว่างฝึก เช่น ด้านการเรียนรู้สามัญและวิชาชีพ ระดับชั้น (เกรด) ประวัติด้านสุขภาพกายและจิต (เฉพาะประเด็นปัญหา) และแนวทางสงเคราะห์ช่วยเหลือ

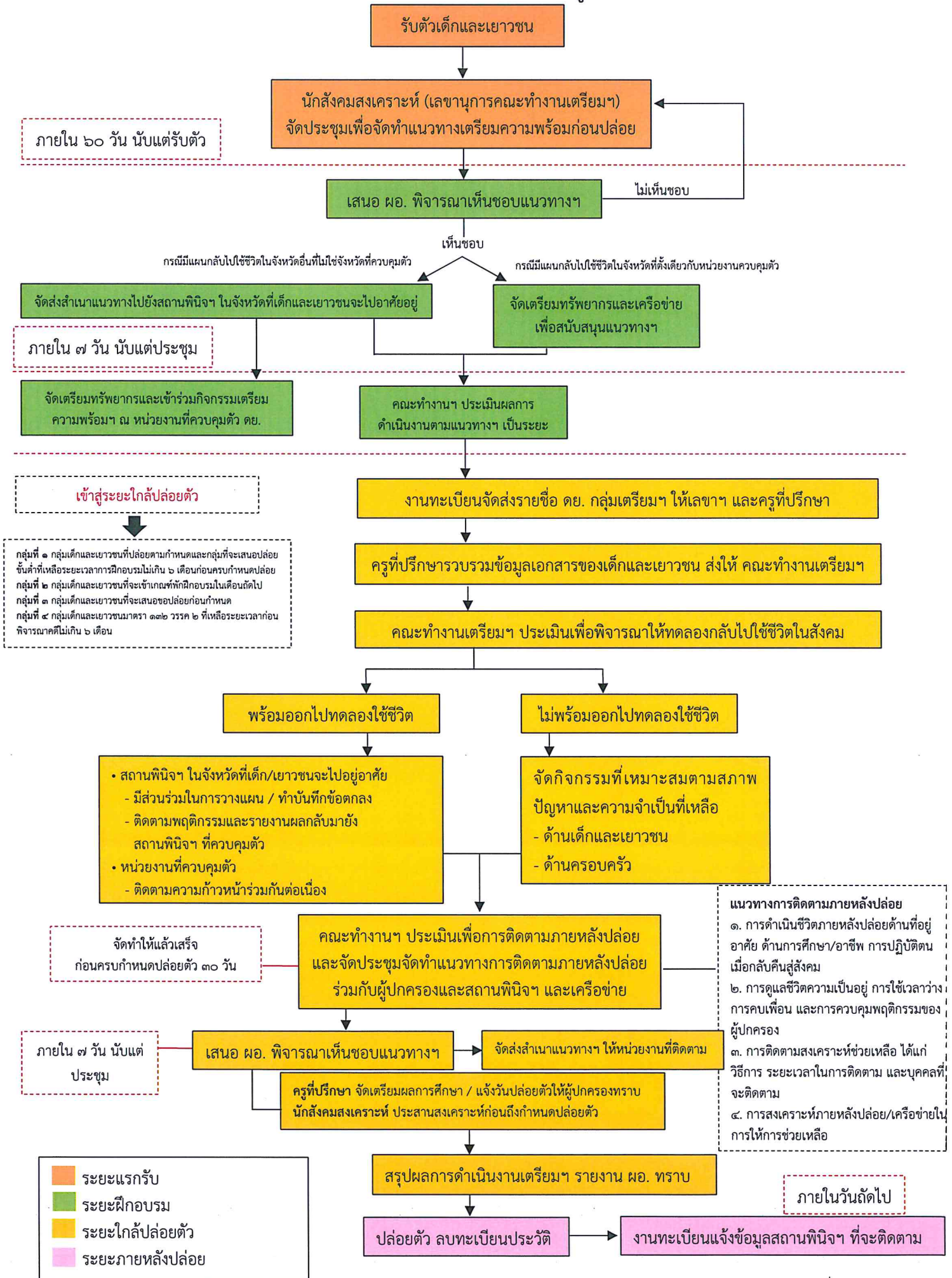
๑๓.๒ แนวทางการติดตามภายหลังปล่อย

๑๓.๓ แผนที่บ้าน ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โซเชียลมีเดีย หรือช่องทางอื่นที่สามารถติดต่อเด็กและเยาวชนได้

๑๓.๔ บันทึกขอให้พิจารณาแต่งตั้งเครือข่ายผู้ติดตามภายหลังปล่อย (กรณีใช้เครือข่ายผู้ติดตามภายหลังปล่อยข้ามจังหวัด)

๑๔. ดำเนินการจัดทำข้อมูลการปล่อยตัวประจำเดือน เสนอต่อผู้อำนวยการเพื่อทราบและดำเนินการติดตาม สงเคราะห์ ช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนตามแนวทางการติดตาม สงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

ผังกระบวนการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยเด็กและเยาวชนของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

แนวทางการดำเนินงานการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๑. การดำเนินงานของสถานพินิจฯ ในการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยแบ่งเป็น ๒ กรณี ได้แก่

๑.๑ กรณีเด็กและเยาวชนตามมาตรา ๘๖ และมาตรา ๙๐

๑.๒ กรณีเด็กและเยาวชนควบคุมตัวในสถานควบคุม

๑.๒.๑ ควบคุมตัวในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

๑.๒.๒ ควบคุมตัวในสถานแรกรับเด็กและเยาวชน

๒. การดำเนินงานของสถานแรกรับ

การดำเนินงานของสถานพินิจฯ ในการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

กรณีเด็กและเยาวชนตามมาตรา ๘๖ และ มาตรา ๙๐

ขั้นตอนและรายละเอียดการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑. นักสังคมสงเคราะห์ ประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย (ตามแบบฟอร์ม) เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนทางการติดตามภายหลังปล่อย และจัดประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย (ตามแบบฟอร์ม) โดยมีบุคคลเข้าร่วมประชุม ดังนี้

๑) นักสังคมสงเคราะห์

๒) เด็กและเยาวชน

๓) บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยภายหลังปล่อย

๔) นักสังคมสงเคราะห์ของสถานพินิจฯ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดที่เด็กและเยาวชนประสงค์จะกลับไปอาศัยอยู่ภายหลังปล่อย

๕) เครือข่ายที่จะติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย ชุมชน บุคคล หรือหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หรือ พนักงานคุ้มครองเด็กในพื้นที่

การจัดทำแนวทางฯ ให้กำหนดวิธีการติดตามและการให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย โดยพิจารณาถึงสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชน กรณีเด็กและเยาวชนที่มีประวัติการใช้ยาเสพติดให้ประสานงานกับหน่วยงานด้านสาธารณสุขหรือศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมเข้าร่วมประชุมด้วย

ทั้งนี้ พิจารณาจัดให้มีการประชุมที่หน่วยงาน หรือจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในรูปแบบการประชุมทางไกลผ่านระบบจอภาพตามความเหมาะสมก็ได้ แต่ต้องดำเนินการจัดประชุมก่อนพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง/ยุติคดี หรือศาลสั่งจำคุกคดี กรณีที่จัดทำแนวทางติดตามภายหลังปล่อยเกิน ๓ เดือนก่อนปล่อย ให้นักสังคมสงเคราะห์พิจารณาปรับแนวทางอีกครั้ง ภายใน ๓๐ วันก่อนปล่อยตัว

ส่วนอำนวยการฯ เป็นผู้รับผิดชอบในการออกหนังสือเชิญประชุม ติดต่อประสาน และอำนวยความสะดวกในการจัดประชุมฯ รวมทั้งจัดเตรียมงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องดื่มและอาหารว่างในการประชุม และเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้เข้าร่วมประชุม ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่นของผู้เข้าร่วมประชุมในการจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนก่อนปล่อยและแนวทางการติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย พ.ศ. ๒๕๖๓

๒. นักสังคมสงเคราะห์เสนอแนวทางการติดตามภายหลังปล่อยต่อผู้อำนวยการฯ เพื่อพิจารณาเห็นชอบ หากเด็กและเยาวชนจะกลับไปอาศัยอยู่ในจังหวัดที่ไม่ใช่ที่ตั้งของสถานพินิจฯ เจ้าของสำนวนให้จัดส่งสำเนาแนวทางฯ ในรูปแบบไฟล์หรือเอกสารไปยังสถานพินิจฯ ในจังหวัดที่เด็กและเยาวชนจะกลับไปอาศัยอยู่ภายหลังปล่อยตัว ภายใน ๗ วันนับจากประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อยเสร็จสิ้น

๓. เมื่อพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องตามมาตรา ๘๘ หรือศาลสั่งจำคุกตามมาตรา ๙๒ ให้พนักงานคุมประพฤติหรืองานทะเบียนบันทึกคำพิพากษา หรือคำสั่ง หรือบันทึกยุติคดี ในระบบสารสนเทศของกรมฯ ภายในวันที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง และแจ้งให้นักสังคมสงเคราะห์ทราบ

๔. นักสังคมสงเคราะห์ดำเนินการจัดทำข้อมูลของเด็กและเยาวชนที่อัยการสั่งไม่ฟ้องตามมาตรา ๘๘ หรือศาลสั่งจำคุกตามมาตรา ๙๒ ประจำเดือน เสนอต่อผู้อำนวยการเพื่อทราบ และดำเนินการติดตามสงเคราะห์ ช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนตามแนวทางการติดตาม สงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

การดำเนินงานของสถานพินิจฯ ในการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย กรณีเด็กและเยาวชนควบคุมตัวในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนและสถานแรกรับฯ

ขั้นตอนและรายละเอียดการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑. ส่งแบบสัมภาษณ์ทางสังคมสงเคราะห์ แบบรายงานด้านสังคมสงเคราะห์ (ถ้ามี) ให้กับหน่วยงานที่ควบคุมตัวเด็กและเยาวชน

๒. มีส่วนร่วมในการจัดทำแนวทางเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยฯ ตั้งแต่ระยะแรกรับตัว การให้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน รวมถึงเข้ามารับทราบถึงเป้าหมายการดำเนินชีวิตภายหลังปล่อยของเด็กและเยาวชน เพื่อวางแผนในการนำเครือข่ายเข้ามาดูแล สงเคราะห์ช่วยเหลือ และติดตามภายหลังปล่อย

๓. ประสานและนำเครือข่ายในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ ดูแล ให้กำลังใจ สงเคราะห์ ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนระหว่างฝึกอบรมและภายหลังปล่อย รวมถึงนำเครือข่ายในพื้นที่เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย

๔. เข้ามามีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนควบคู่ไปกับศูนย์ฝึกและอบรม และสถานแรกรับฯ โดยเข้ามาสร้างสัมพันธภาพ ติดตามความก้าวหน้าในการฝึกอบรม หรือการนำเครือข่ายและนำทรัพยากรในชุมชนมาดูแล สงเคราะห์ ช่วยเหลือ เด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนในการหาทรัพยากรในพื้นที่ในการสงเคราะห์ ช่วยเหลือภายหลังปล่อย โดยเจ้าหน้าที่ของสถานพินิจฯ หรือเครือข่ายของสถานพินิจฯ เข้ามาทำกิจกรรมกับเด็กและเยาวชนทุกรายที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจฯ อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

๕. จัดกิจกรรมกับผู้ปกครองและเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมผู้ปกครองและเครือข่ายในการดูแล หรือช่วยเหลือ สงเคราะห์ เด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย เช่น กิจกรรมให้ความรู้และทักษะการดูแลเด็กและเยาวชนกับผู้ปกครอง ครอบครัวสัมพันธ์ กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กเยาวชน ครอบครัวและเครือข่าย การประชุมเครือข่ายเพื่อรองรับเด็กและเยาวชนด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ เป็นต้น

๖. เข้าร่วมประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อยร่วมกับศูนย์ฝึกฯ เด็กและเยาวชน ผู้ปกครองและเครือข่าย ตามสภาพปัญหาและความจำเป็นเฉพาะราย เพื่อจะได้ร่วมกันวางแผนการติดตามถึงวิธีการ ระยะเวลา ผู้ที่จะติดตาม เป้าหมายการดำเนินชีวิตภายหลังปล่อย และการสงเคราะห์ตามสภาพปัญหา

๗. ร่วมพิจารณาและดำเนินการสำหรับเด็กและเยาวชนได้ทดลองกลับไปใช้ชีวิตในสังคม ในระยะใกล้ปล่อยตัว

๗.๑ เด็กและเยาวชนได้ทดลองกลับไปใช้ชีวิตในสังคม ที่ควบคุมตัวโดยขั้นตอนและรายละเอียดการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑) สถานพินิจฯ รับรายชื่อและข้อมูลเด็กและเยาวชนที่จะทดลองใช้ชีวิตในสังคมก่อนปล่อย จากศูนย์ฝึกหรือสถานพินิจฯ ที่ควบคุมตัวเด็กและเยาวชน เพื่อเข้าร่วมประชุมวางแผนการทดลองกลับไปใช้ชีวิตในสังคม

๒) สถานพินิจฯ ร่วมวางแผนทางและจัดทำบันทึกข้อตกลงการกลับไปอยู่กับครอบครัว/ชุมชน ในช่วงระยะใกล้ปล่อยตัวของศูนย์ฝึกหรือสถานพินิจฯ ที่ควบคุมตัวเด็กและเยาวชนฯ

๓) สถานพินิจฯ รับข้อมูลที่ศูนย์ฝึกฯ จัดส่ง เพื่อใช้ข้อมูลในการดูแล ติดตาม และสงเคราะห์ ระหว่างทดลองใช้ชีวิต

๔) สถานพินิจฯ ติดตาม ดูแลเด็กและเยาวชนแต่ละรายตามที่ได้ร่วมวางแผนกับศูนย์ฝึกฯ หรือสถานพินิจฯ ที่ควบคุมตัวเด็กและเยาวชน เช่น รับรายงานตัว/โทรศัพท์ติดตาม/ลงเยี่ยมบ้านหรือสถานศึกษาหรือสถานประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชน หากพบปัญหาของเด็กและเยาวชนให้ดำเนินการช่วยเหลือและร่วมกับศูนย์ฝึกหรือสถานพินิจฯ ที่ควบคุมตัวเด็กและเยาวชนฯ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือเป็นรายกรณีไป

๕) สถานพินิจฯ รายงานความประพฤติและผลการปฏิบัติตนในขณะกลับไปอยู่กับครอบครัว ให้ศูนย์ฝึกหรือสถานพินิจฯ ที่ควบคุมตัวเด็กและเยาวชนฯ ทราบ

การติดตามเด็กและเยาวชนระหว่างการกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม

หน่วยงานที่มีหน้าที่ติดตามเด็กและเยาวชนในระหว่างการกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม ตามบันทึกข้อตกลงการกลับไปอยู่กับครอบครัว/ชุมชน ดำเนินการติดตามดูแลเด็กและเยาวชนโดยการไปเยี่ยมยังที่พักอาศัย สถานประกอบการ หรือสถานศึกษา ของเด็กและเยาวชน และกรณีที่ไม่กระทบต่อการดำเนินชีวิตปกติของเด็กและเยาวชน ให้นัดหมายให้เด็กและเยาวชนไปรายงานตัวยังสถานพินิจฯ ด้วยก็ได้ ให้หน่วยงานที่ติดตามฯ จัดทำรายงานประเมินความประพฤติและผลความก้าวหน้าของเด็กและเยาวชนกรณีสถานพินิจฯ ที่ไม่ได้ควบคุมตัวเด็กและเยาวชนเป็นผู้ติดตามให้จัดส่งรายงานในรูปแบบไฟล์หรือเอกสารมายังหน่วยงานที่ควบคุมตัวด้วย

กรณีที่สถานพินิจฯ ที่ทำหน้าที่ติดตามและพบว่าเด็กและเยาวชนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลง ให้รายงานให้ศูนย์ฝึกหรือสถานพินิจฯ ที่ควบคุมตัวทราบ ภายใน ๒๔ ชั่วโมงหลังจากทราบเรื่อง และรายงานผลเป็นเอกสารให้ศูนย์ฝึกฯ ทราบภายใน ๓ วันนับจากทราบเรื่อง เพื่อให้ศูนย์ฝึกหรือสถานพินิจฯ ที่ควบคุมตัวดำเนินการศึกษาข้อเท็จจริงและดำเนินการติดตามเด็กและเยาวชนกลับเข้าสู่สถานควบคุมตามระยะเวลาที่เหลือหรือรายงานให้ศาลพิจารณาต่อไป

๓.๒ กรณีเด็กและเยาวชนยังไม่สามารถกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม ในระยะใกล้ปล่อยตัว

สถานพินิจฯ วางแผนรองรับเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย โดยเตรียมความพร้อมของ ครอบครัว และชุมชน ลงพื้นที่เพื่อวางแผนการช่วยเหลือให้เด็กและเยาวชน ให้สามารถดำเนินชีวิตได้เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ เช่น ติดต่อสถานประกอบการ นายจ้างเพื่อรองรับเด็กและเยาวชน การติดต่อสถานศึกษา การสมัครศึกษาต่อ การจัดประชุมร่วมกับเครือข่ายในชุมชน หรือการประชุมเครือข่ายเพื่อรองรับเด็กและเยาวชนที่จะปล่อยจากศูนย์ฝึก เพื่อเตรียมความพร้อมในการช่วยกันดูแลเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว เป็นต้น รวมถึงการประสานหรือจัดกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองในการวางแผนการดูแล การควบคุมพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว

การดำเนินงานของสถานแรกรับฯ ในการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย กรณีเด็กและเยาวชนถูกควบคุมตัวในสถานควบคุม

คณะกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ประกอบด้วย หัวหน้าสถานแรกรับเด็กและเยาวชน (ประธานคณะกรรมการ) นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ (พ่อบ้าน/แม่บ้าน) นักจิตวิทยา พยาบาลวิชาชีพ นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ (ครูการศึกษาสามัญ/วิชาชีพ) และนักสังคมสงเคราะห์ (เลขานุการ)

ขั้นตอนและรายละเอียดการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑. เมื่อรับตัวเด็กและเยาวชนไว้ในสถานที่ควบคุมให้เลขาคณะกรรมการฯ ศึกษาข้อมูลของเด็กหรือเยาวชนตั้งแต่รับตัว จากข้อมูลทางเอกสาร (หากเป็นเด็กและเยาวชนจากสถานพินิจฯ อื่นให้ศึกษาข้อมูลจากสถานพินิจฯ เจ้าของสำนวนด้วย) การสัมภาษณ์เด็กหรือเยาวชน ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน หรือการสำรวจชุมชนและสภาพแวดล้อม

๒. เลขานุการคณะกรรมการฯ ดำเนินการจัดประชุมเพื่อจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (ตามแบบฟอร์มที่กำหนด) ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันรับตัวจากพนักงานสอบสวน และให้จัดทำแนวทางฯ โดยพิจารณาถึงการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนของเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย การควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนของบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์กรหรือชุมชนที่ได้กักและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย รวมถึงวิธีการและระยะเวลาที่ศูนย์ฝึกและอบรมจะติดตามภายหลังปล่อย และให้มีบุคคลเข้าร่วมประชุม ดังนี้

๑) คณะทำงานเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

๒) เด็กและเยาวชน

๓) บิดา มารดา ผู้ปกครอง

๔) ครูที่ปรึกษา

๕) นักสังคมสงเคราะห์สถานพินิจฯ เจ้าของสำนวนและสถานพินิจฯ ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่เด็กและเยาวชนจะไปอาศัยอยู่ภายหลังปล่อย

๖) ตัวแทนชุมชน บุคคล หรือหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ซึ่งพิจารณาจากสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชน

ทั้งนี้ ส่วนอำนวยการฯ เป็นผู้รับผิดชอบในการออกหนังสือเชิญประชุม ติดต่อประสานและอำนวยความสะดวกในการจัดประชุมฯ รวมทั้งจัดเตรียมงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องดื่ม และอาหารว่างในการประชุม โดยจัดให้มีการประชุมที่หน่วยงาน หรือจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในรูปแบบการประชุมทางไกลผ่านระบบจอภาพตามความเหมาะสมก็ได้ และเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้เข้าร่วมประชุมตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่นของผู้เข้าร่วมประชุมในการจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนก่อนปล่อยและแนวทางการติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย พ.ศ. ๒๕๖๓

๓. เลขานุการคณะกรรมการฯ เสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยต่อผู้อำนวยการฯ เห็นชอบ และจัดส่งสำเนาแนวทางฯ ในรูปแบบไฟล์หรือเอกสารไปยังครูที่ปรึกษา สถานพินิจฯ ของเจ้าของสำนวน และสถานพินิจฯ ในจังหวัดที่เด็กและเยาวชนจะกลับไปอาศัยอยู่ภายหลังปล่อย ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ประชุมแนวทางติดตามภายหลังปล่อยแล้วเสร็จ

๔. สถานพินิจฯ ที่เด็กและเยาวชนวางแผนจะกลับไปใช้ชีวิตภายหลังปล่อย ลงพื้นที่เยี่ยมบ้านเพื่อเตรียมความพร้อมด้านครอบครัว ที่อยู่อาศัย และชุมชน เตรียมทรัพยากรในชุมชนในการสงเคราะห์ ช่วยเหลือดูแลระหว่างถูกควบคุมตัวและภายหลังปล่อยตัว ประสานงานกับเครือข่ายในพื้นที่ และเข้าไปมีส่วนร่วมกับสถานแรกรับในการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชน โดยเข้ามาสร้างสัมพันธภาพ ติดตามความก้าวหน้าหรือการนำเครือข่ายและนำทรัพยากรในชุมชนมาดูแล สงเคราะห์ ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง โดยให้

เจ้าหน้าที่ของสถานพินิจฯ หรือเครือข่ายของสถานพินิจฯ เข้ามาทำกิจกรรมกับเด็กและเยาวชนทุกรายที่อยู่ในความดูแลของสถานแรกรับฯ อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

๕. คณะทำงานเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ประเมินแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตามระยะเวลาดังนี้

กรณี เด็กและเยาวชนอยู่ระหว่างการพิจารณาคดี

ประเมินครั้งแรกในเดือนที่ ๒ และครั้งต่อไปทุก ๒ เดือน

กรณี เด็กและเยาวชนตาม ม. ๑๓๒ วรรค ๒

๕.๑ เด็กและเยาวชนมีระยะเวลาควบคุมตามคำสั่งศาลฯ เกินกว่า ๓ เดือน แต่ไม่เกิน ๖ เดือน ประเมินในเดือนที่ ๒ และ ๔

๕.๒ เด็กและเยาวชนมีระยะเวลาควบคุมตามคำสั่งศาลฯ เกินกว่า ๖ เดือนแต่ไม่เกิน ๑ ปี ประเมินครั้งแรกในเดือนที่ ๔ และครั้งต่อไปทุก ๒ เดือน

๕.๓ เด็กและเยาวชนมีระยะเวลาควบคุมตามคำสั่งศาลฯ เกินกว่า ๑ ปีขึ้นไป ประเมินครั้งแรกในเดือนที่ ๕ และครั้งต่อไปทุก ๓ เดือน

หากพบว่าแนวทางเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยควรมีการปรับแนวทางหรือเป้าหมายให้ดำเนินการปรับแนวทางฯ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นให้เป็นปัจจุบัน ทั้งนี้ในการปรับแนวทางต้องให้เด็กและเยาวชน รวมถึงผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการปรับแนวทางดังกล่าวด้วย

๖. เมื่อเด็กและเยาวชนเข้าสู่ระยะใกล้ปล่อยตัว ให้งานทะเบียนจัดส่งรายชื่อเด็กหรือเยาวชนตามกลุ่มดังกล่าวให้กับเลขาธิการคณะทำงานฯ และครูที่ปรึกษา ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีที่ถูกควบคุมตัวมาแล้ว ๖๐ วัน

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มเด็กและเยาวชนตามมาตรา ๑๓๒ วรรค ๒ ที่ศาลมีคำสั่งให้ควบคุมตัวไม่เกิน ๖ เดือนและเหลือระยะเวลาก่อนขึ้นรับฟังคำพิพากษา ๓ เดือน

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มเด็กและเยาวชนตามมาตรา ๑๓๒ วรรค ๒ ศาลมีคำสั่งให้ควบคุมตัวเกิน ๖ เดือนและเหลือระยะเวลาก่อนขึ้นรับฟังคำพิพากษา ๖ เดือน

๗. ครูที่ปรึกษารวบรวมผลการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู และผลการเข้าร่วมกิจกรรม ตามแผนพัฒนารายบุคคลหรือแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู และแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งให้เลขาธิการคณะทำงานฯ

๘. คณะทำงานฯ รับรายชื่อเด็กหรือเยาวชนพร้อมข้อมูล ในข้อ ๗ ดำเนินการศึกษาข้อมูลและประเมินการดำเนินงานและเป้าหมายแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย เพื่อกำหนดกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย สำหรับเด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง และเครือข่าย ตามภาคผนวก พร้อมทั้งพิจารณาการทดลองกลับไปใช้ชีวิตในสังคม จากความพร้อมของเด็กและเยาวชน ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กและเยาวชนจะไปอาศัยอยู่ด้วยลงในแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ดังนี้

๘.๑ กรณีเด็กและเยาวชนมีความพร้อมที่จะทดลองไปทำงาน ศึกษาต่อ หรือกลับไปอยู่กับครอบครัวเป็นการชั่วคราว

การอนุญาตกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม

๘.๑.๑ กรณีกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคมในพื้นที่ของสถานพินิจฯ

๑) คณะทำงานฯ ดำเนินการติดต่อผู้ปกครอง เพื่อร่วมกำหนดแผนการดูแลเด็กและเยาวชน เมื่อกลับไปใช้ชีวิตอยู่ภายนอก ทั้งนี้หน่วยงานและผู้ปกครองต้องจัดเตรียมสถานที่ศึกษาหรือสถานที่ประกอบอาชีพไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๒) คณะทำงานฯ พิจารณาแผนการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ/ศึกษาต่อ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของแนวทางที่จะปฏิบัติจริงและเงื่อนไขที่ควรกำหนด ในระหว่างที่เด็กและเยาวชน ได้รับการพิจารณาให้ออกไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม

๓) คณะทำงานฯ จัดทำบันทึกข้อตกลงการกลับไปอยู่กับครอบครัว/ชุมชนในช่วงเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยร่วมกับครอบครัวและเครือข่าย

๔) คณะทำงานฯ จัดทำหนังสือขออนุญาตให้เด็กและเยาวชนกลับไปใช้ชีวิตในสังคม ตามระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ว่าด้วยการอนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานพินิจ เป็นครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๕๔

๘.๑.๒ กรณีกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคมในจังหวัดที่ไม่ได้เป็นที่ตั้งของสถานพินิจฯ

๑) คณะทำงานฯ ดำเนินการติดต่อผู้ปกครอง เพื่อร่วมกำหนดแผนการดูแลเด็กและเยาวชน เมื่อกลับไปใช้ชีวิตอยู่ภายนอก ทั้งนี้หน่วยงานและผู้ปกครองต้องจัดเตรียมสถานที่ศึกษาหรือสถานที่ประกอบอาชีพไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๒) คณะทำงานฯ พิจารณาแผนการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ/ศึกษาต่อ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของแนวทางที่จะปฏิบัติจริงและเงื่อนไขที่ควรกำหนด ในระหว่างที่เด็กและเยาวชน ได้รับการพิจารณาให้ออกไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม

๓) คณะทำงานฯ จัดประชุมร่วมกับผู้ปกครองและสถานพินิจฯ ในจังหวัดที่เด็กและเยาวชนกลับไปอาศัยอยู่ภายหลังปล่อย เพื่อวางแผนทางในการทดลองกลับไปใช้ชีวิตในสังคม และจัดทำบันทึกข้อตกลงการกลับไปอยู่กับครอบครัว/ชุมชนในช่วงเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

๔) กรณีบันทึกข้อตกลงระบุให้สถานพินิจฯ ในจังหวัดที่เด็กและเยาวชนจะไปอาศัยอยู่ภายหลังปล่อยเป็นผู้ติดตามดูแลในขณะที่กลับไปใช้ชีวิตในสังคม ให้คณะทำงานฯ จัดส่งข้อมูลต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนในรูปแบบไฟล์หรือเอกสารให้กับสถานพินิจฯ จังหวัดนั้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดูแลติดตามและสงเคราะห์ระหว่างทดลองใช้ชีวิตในสังคม

๕) คณะทำงานฯ จัดทำหนังสือขออนุญาตให้เด็กและเยาวชนกลับไปใช้ชีวิตในสังคม ตามระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ว่าด้วยการอนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานพินิจ เป็นครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๕๔

การติดตามเด็กและเยาวชนระหว่างการกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม

หน่วยงานที่มีหน้าที่ติดตามเด็กและเยาวชนในระหว่างการกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม ตามบันทึกข้อตกลงการกลับไปอยู่กับครอบครัว/ชุมชน ดำเนินการติดตามดูแลเด็กและเยาวชนโดยการไปเยี่ยมยังที่พักอาศัย สถานประกอบการ หรือสถานศึกษา ของเด็กและเยาวชน และกรณีที่ไม่ว่างต่อการดำเนินชีวิตปกติของเด็กและเยาวชน ให้นำหมายให้เด็กและเยาวชนไปรายงานตัวยังสถานพินิจฯ ด้วยก็ได้ให้หน่วยงานที่ติดตามฯ จัดทำรายงานประเมินความประพฤติและผลความก้าวหน้าของเด็กและเยาวชน กรณีสถานพินิจฯ อื่นเป็นผู้ติดตามให้จัดส่งรายงานในรูปแบบไฟล์หรือเอกสารมายังสถานพินิจฯ ที่ควบคุมตัวด้วย

กรณีที่สถานพินิจฯ ที่ทำหน้าที่ติดตามและพบว่าเด็กและเยาวชนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลง ให้รายงานสถานพินิจฯ ที่ควบคุมตัวทราบภายใน ๒๔ ชั่วโมง และรายงานผลเป็นเอกสารให้สถานพินิจฯ ที่ควบคุมตัวทราบภายใน ๓ วัน เพื่อให้สถานพินิจฯ ดำเนินการศึกษาข้อเท็จจริงและดำเนินการติดตามเด็กและเยาวชนกลับเข้าสถานแรกรับฯ ตามระยะเวลาที่เหลือหรือรายงานให้ศาลพิจารณาต่อไป

๘.๒ กรณีเด็กและเยาวชนยังไม่มีความพร้อมที่จะกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคม ให้ดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับเด็กและเยาวชนในเตรียมความพร้อมครอบครัวและเครือข่ายดังนี้

- เด็กหรือเยาวชนและผู้ปกครองไม่มีความพร้อม ให้จัดกิจกรรมเสริมในด้านที่ยังไม่มีความพร้อม เช่น ด้านสัมพันธภาพ ด้านการเลี้ยงดู ด้านพฤติกรรม ด้านเครือข่าย เป็นต้น จนกว่าเด็กหรือเยาวชนและผู้ปกครองมีความพร้อมจึงให้คณะทำงานฯ พิจารณาการกลับไปทดลองใช้ชีวิตในสังคมอีกครั้ง

- เด็กหรือเยาวชนที่ผู้ปกครองไม่มาเข้าร่วมกิจกรรมระยะเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยให้นักสังคมสงเคราะห์ดำเนินการติดต่อผู้ปกครองหรือลงเยี่ยมบ้านเด็กหรือเยาวชน

- เด็กหรือเยาวชนที่ประสบปัญหาด้านที่อยู่ หรือไม่สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลในครอบครัว หรือไม่มีความปลอดภัยเมื่อกลับไปอยู่อาศัยในชุมชนหรือไม่มีความปลอดภัยหากกลับไปทดลองใช้ชีวิต หรืออยู่ในระหว่างจัดหางานเพื่อประกอบอาชีพ หรือมีความจำเป็นอื่นๆ ให้ศูนย์ฝึกฯ และสถานพินิจฯ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดที่เด็กและเยาวชนประสงค์จะกลับไปอยู่อาศัย ร่วมดำเนินการจัดให้มีสถานที่เพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อย

- เด็กหรือเยาวชนพึงได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพภายหลังปล่อยให้นักสังคมสงเคราะห์ดำเนินการประสานสถานพินิจฯ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดที่เด็กและเยาวชนประสงค์จะกลับไปอยู่อาศัย เพื่อแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก หรือติดต่อหน่วยงานเครือข่ายความร่วมมือภาครัฐหรือภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพตามสภาพปัญหา เพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือภายหลังปล่อย ทั้งนี้ ให้เชิญพนักงานเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็กเข้าร่วมประชุมเพื่อจัดทำแนวทางติดตามภายหลังปล่อยด้วย

๙. การดำเนินงานก่อนเด็กและเยาวชนครบกำหนดปล่อยตัวหรือขึ้นรับฟังการพิจารณาคดี ๓๐ วัน

๙.๑ คณะทำงานฯ ประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย (ตามแบบฟอร์ม) เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนงานในการติดตามภายหลังปล่อย และจัดประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย (ตามแบบฟอร์ม) ให้แล้วเสร็จก่อนเด็กและเยาวชนปล่อยตัวอย่างน้อย ๓๐ วัน โดยมีบุคคลที่ร่วมประชุมดังนี้

๑) คณะทำงานเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

๒) เด็กและเยาวชน

๓) บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยภายหลังปล่อย

๔) นักสังคมสงเคราะห์ สถานพินิจฯ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดที่เด็กและเยาวชนประสงค์จะกลับไปอาศัยอยู่ภายหลังปล่อย

๕) เครือข่ายที่จะติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย ชุมชน บุคคล หรือหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หรือ พนักงานคุ้มครองเด็กในพื้นที่ ซึ่งพิจารณาจากสภาพปัญหาหรือความจำเป็น

ทั้งนี้ การจัดทำแนวทางฯ ให้กำหนดวิธีการติดตาม การให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยโดยพิจารณาถึงสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชน กรณีเด็กและเยาวชนที่มีประวัติการใช้ยาเสพติดให้ประสานงานกับหน่วยงานด้านสาธารณสุขหรือศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมเข้าร่วมประชุมด้วย

ในการจัดประชุม อาจจัดให้มีการประชุมที่หน่วยงาน หรือจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในรูปแบบการประชุมทางไกลผ่านระบบจอภาพตามความเหมาะสมก็ได้

เมื่อจัดประชุมเสร็จสิ้น ให้ส่วนอำนวยการเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้เข้าร่วมประชุมตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่นของผู้เข้าร่วมประชุมในการจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนก่อนปล่อยและแนวทางการติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย พ.ศ. ๒๕๖๓

๙.๒ คณะทำงานเสนอแนวทางการติดตามภายหลังปล่อยต่อผู้อำนวยการฯ เพื่อพิจารณาเห็นชอบ ทั้งนี้ ให้จัดส่งสำเนาแนวทางฯ ในรูปแบบไฟล์หรือเอกสารไปยังสถานพินิจฯ เจ้าของสำนวนและสถานพินิจฯ

ในจังหวัดที่เด็กและเยาวชนจะกลับไปอาศัยอยู่ภายหลังปล่อยตัว ภายใน ๗ นับจากประชุมจัดทำแนวทางการติดตาม ภายหลังปล่อยแล้วเสร็จ

๙.๓ ครูที่ปรึกษาจัดเตรียมเอกสารทางราชการและส่งต่อนักสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้เด็กและ เยาวชนนำไปใช้เป็นหลักฐานในการศึกษาต่อ หรือใช้เป็นหลักฐานในการสมัครงาน

๙.๔ ครูที่ปรึกษาติดต่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคล หรือผู้แทนองค์การหรือชุมชน ซึ่งเด็กและ เยาวชนอาศัยอยู่ด้วย เพื่อแจ้งวันปล่อยตัวให้ทราบ

๙.๕ นักสังคมสงเคราะห์ ดำเนินการให้การสงเคราะห์ตามสภาพความจำเป็นของเยาวชน แต่ละราย ให้คำแนะนำการดำเนินชีวิตภายหลังปล่อยแก่เด็กและเยาวชน ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนต้องได้รับการ สงเคราะห์จากหน่วยงานอื่น ให้นักสังคมสงเคราะห์ประสานกับหน่วยงานที่ให้การสงเคราะห์ให้แล้วเสร็จ ก่อนถึงกำหนดปล่อยตัวของเด็กและเยาวชน

๑๐. คณะทำงานฯ ประเมินผลกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและสรุปผลการดำเนินงานตาม แนวทางเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย พร้อมรายงานให้ผู้อำนวยการทราบ

๑๑. หลังจากเด็กและเยาวชนปล่อยตัวแล้ว ให้หน่วยงานดำเนินการลงทะเบียนประวัติอาชญากร เมื่อเด็กและเยาวชนปล่อยตัวไปแล้ว โดยดำเนินการตามหนังสือกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่ ยธ ๐๖๑๐๘/ว ๑๒๖๕ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการจัดส่งประวัติเด็กและ เยาวชนไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับทะเบียนประวัติของเด็กและเยาวชน

๑๒. งานทะเบียนดำเนินการจัดส่งข้อมูลเด็กและเยาวชนในรูปแบบไฟล์หรือเอกสารให้สถานพินิจฯ ที่จะเป็นผู้ติดตามเด็กและเยาวชน ภายในวันทำการถัดไป ข้อมูลประกอบด้วย

๑๒.๑ สรุปผลการเข้าร่วมกิจกรรมระหว่างควบคุมตัวเช่น ด้านการเรียนสามัญและวิชาชีพ ระดับชั้น(เกรด) ประวัติด้านสุขภาพกายและจิต(เฉพาะประเด็นปัญหา) และแนวทางสงเคราะห์ช่วยเหลือ

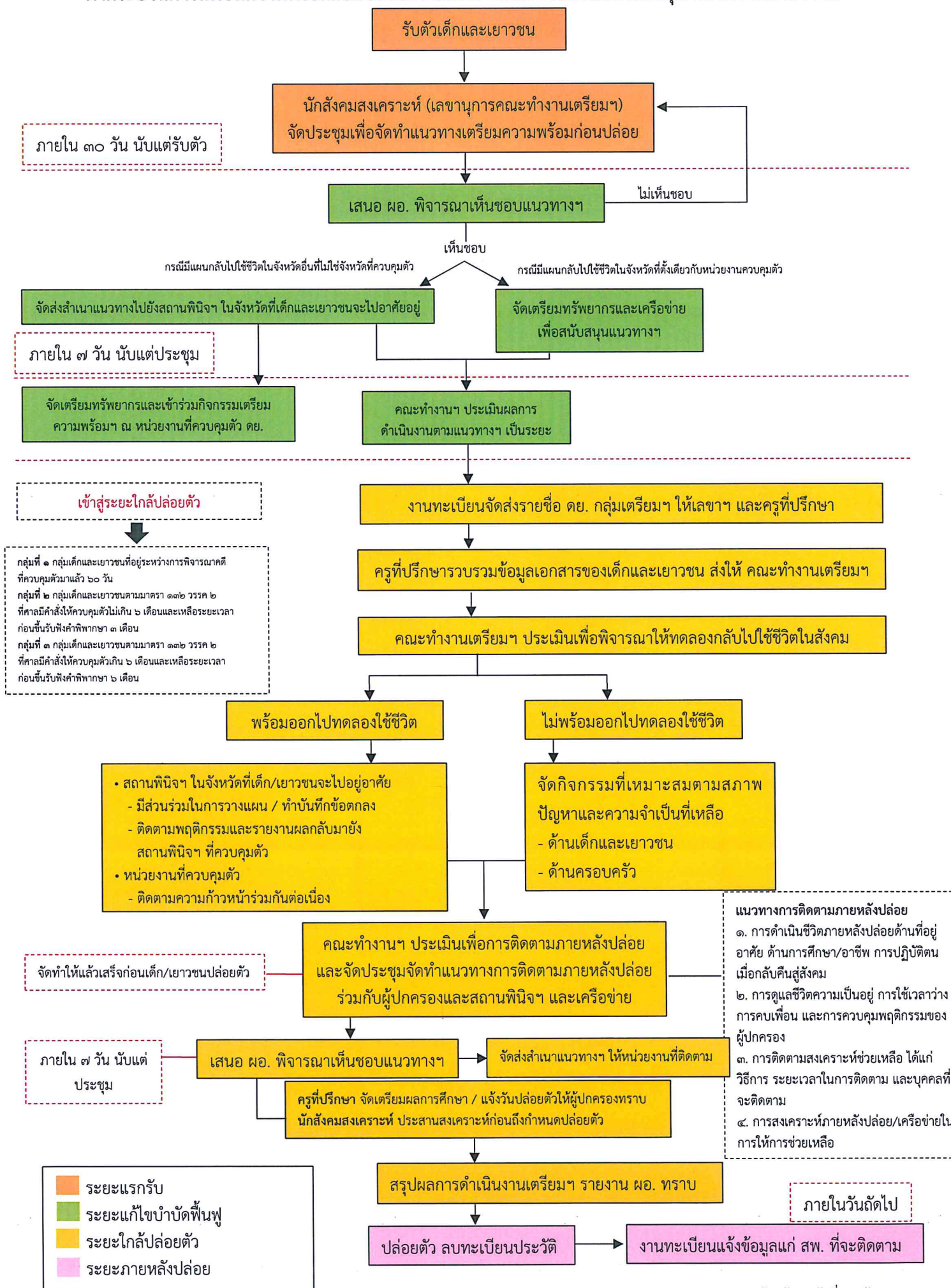
๑๒.๒ แนวทางการติดตามภายหลังปล่อย

๑๒.๓ แผนที่บ้าน ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เฟสบุ๊ก ไลน์ หรือช่องทางอื่นที่สามารถติดต่อเด็กและ เยาวชนได้ในปัจจุบัน

๑๒.๔ บันทึกขอให้พิจารณาแต่งตั้งเครือข่ายผู้ติดตามภายหลังปล่อย (กรณีใช้เครือข่ายผู้ติดตาม ภายหลังปล่อยข้ามจังหวัด)

๑๓. ดำเนินการจัดทำข้อมูลการปล่อยตัวประจำเดือน เสนอต่อผู้อำนวยการเพื่อทราบและนักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการติดตาม สงเคราะห์ ช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนตามแนวทางการติดตาม สงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

ผังกระบวนการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยเด็กและเยาวชนของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

แนวทางการติดตาม สงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อย

กรมพินิจฯ มีระเบียบว่าด้วยแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย แนวทางการติดตาม ภายหลังปล่อย การสงเคราะห์ช่วยเหลือ และการติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้กำหนดให้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ดำเนินการติดตาม การใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยตัว เพื่อให้ได้รับการดูแลช่วยเหลือและสงเคราะห์อย่างต่อเนื่อง โดยเจ้าพนักงานพินิจหรือเครือข่ายผู้ติดตามภายหลังปล่อย หากพบว่าเด็กและเยาวชนมีความต้องการ ที่จะขอรับความช่วยเหลือหรือบริการทางสังคมต่างๆ นักสังคมสงเคราะห์จะเข้าไปดูแลและช่วยเหลือได้ทัน ต่อปัญหาและสถานการณ์เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ

กลุ่มเป้าหมาย

๑. เด็กและเยาวชนที่ปล่อยตัวจากสถานควบคุมโดยไม่มีเงื่อนไขคุมประพฤติ (โดยกรมคุมประพฤติ) ได้แก่

๑.๑ เด็กและเยาวชนระหว่างพิจารณาคดี

๑.๒ เด็กและเยาวชนตามมาตรา ๑๓๒ วรรค ๒

๑.๓ เด็กและเยาวชนฝึกอบรม

๒. เด็กและเยาวชนตามมาตรา ๘๖ และอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง

๓. เด็กและเยาวชนตามมาตรา ๙๐ ซึ่งศาลมีคำสั่งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจเป็นผู้จัดทำแผนแก้ไข บำบัดฟื้นฟูและศาลมีคำสั่งจำคุก

หน่วยงานที่ดำเนินการติดตาม ได้แก่

๑. ศูนย์ฝึกและอบรมที่มีสถานพินิจฯ ในกำกับดูแล ดำเนินการติดตาม กลุ่มเด็กและเยาวชน ที่อยู่ในความดูแลของ IRC ที่จะไปใช้ชีวิตภายหลังปล่อยอยู่ในจังหวัดที่อยู่ในกำกับ

๒. ศูนย์ฝึกและอบรมที่ไม่มีสถานพินิจฯ ในกำกับดูแล ดำเนินการติดตามเด็กและเยาวชนที่อยู่ใน ความดูแลของ IRC และจะไปใช้ชีวิตภายหลังปล่อยอยู่ในจังหวัดที่ศูนย์ฝึกตั้งอยู่และจังหวัดที่อาณาเขต ติดต่อกัน

๓. สถานพินิจฯ ที่เด็กและเยาวชนกลับไปอาศัยภายหลังปล่อย ดำเนินการติดตาม กลุ่มเด็กและ เยาวชนที่จะใช้ชีวิตภายหลังปล่อยอยู่ในจังหวัดตนเอง ยกเว้น เด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของ IRC ในข้อที่ ๑ และ ๒

ทั้งนี้ หากหน่วยงานที่ติดตามเด็กและเยาวชนพบว่าเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแล ได้ย้ายไปใช้ชีวิตภายหลังปล่อยนอกเขตจังหวัดที่หน่วยงานรับผิดชอบให้ดำเนินการส่งต่อไปแก่นักสังคมสงเคราะห์ ของสถานพินิจฯ ในจังหวัดที่เด็กและเยาวชนไปใช้ชีวิตภายหลังปล่อยเป็นผู้ติดตามและรับผิดชอบ อยู่ในการดูแล

ขั้นตอนการติดตาม สงเคราะห์ ช่วยเหลือภายหลังปล่อย

๑. เมื่อเด็กและเยาวชนปล่อยตัวจากสถานควบคุมให้งานทะเบียนบันทึกข้อมูลการปล่อยตัวในระบบ สารสนเทศของกรมฯ ภายในวันที่เด็กและเยาวชนปล่อยตัว

กรณีอัยการสั่งไม่ฟ้องตามมาตรา ๘๘ หรือศาลสั่งจำคุกคดีตามมาตรา ๙๒ ให้พนักงานคุม ประพฤติหรืองานทะเบียนบันทึกคำพิพากษา หรือคำสั่ง หรือบันทึกยุติคดี ในระบบสารสนเทศของกรมฯ ภายในวันที่มีคำสั่ง

๒. เจ้าหน้าที่งานทะเบียนสถานพินิจฯ หรือศูนย์ฝึกฯ ดำเนินการจัดส่งข้อมูลของเด็กและเยาวชนในรูปแบบไฟล์หรือเอกสาร ให้กับสถานพินิจฯ ที่จะเป็นผู้ติดตามเด็กและเยาวชนภายในวันทำการถัดไป ข้อมูลประกอบด้วย

๒.๑ สรุปผลการบำบัด แก่ไข ฟันฟู/ฝึกรบม เช่น ผลการศึกษาด้านการเรียนสามัญและวิชาชีพ ความประพฤติ ประวัติด้านสุขภาพกายและจิต หรือข้อมูลอื่นที่จะเป็นประโยชน์ในการติดตาม สงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อยของเด็กและเยาวชน

๒.๒ แนวทางการติดตามภายหลังปล่อย

๒.๓ สรุปผลการปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามมาตรา ๘๖ และมาตรา ๙๐

ทั้งนี้ ให้สถานพินิจฯ หรือศูนย์ฝึกฯ นัดหมายให้เด็ก/เยาวชน และผู้ปกครอง รายงานตัวกับหน่วยงานที่จะดำเนินการติดตามทางโทรศัพท์หรือทาง Video conference ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ปล่อยตัว หรือวันที่อัยการสั่งไม่ฟ้องตามมาตรา ๘๘ หรือ วันที่ศาลสั่งจำคุกคดีตามมาตรา ๙๒ เพื่อรายงานตัวต่อนักสังคมสงเคราะห์ที่ติดตามภายหลังปล่อย หากเด็ก/เยาวชน และผู้ปกครอง ไม่ติดต่อกลับมาให้โทรศัพท์ติดต่อภายใน ๑๕ วันแรก หากไม่สามารถติดต่อได้ ให้ลงเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามอย่างรวดเร็ว

๓. หน่วยงานตรวจสอบรายชื่อเด็กและเยาวชนและเอกสารที่ได้รับจากหน่วยงานอื่นให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

๔. หน่วยงานบันทึกข้อมูลเด็กและเยาวชนที่ต้องติดตามในทะเบียนคุมของตนเอง

๕. หน่วยงาน วางแผนการติดตาม สงเคราะห์ ช่วยเหลือภายหลังปล่อย โดยศึกษา วิเคราะห์ ประเมินสภาพปัญหาและความเสี่ยงที่มีความจำเป็นที่จะต้องดูแลเป็นกรณีพิเศษ หรือปัญหาด้านใดที่ต้องได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ประสานงานกับเครือข่ายที่จะติดตามเด็กและเยาวชน (กรณีเด็กและเยาวชนและผู้ปกครองยินยอมให้เครือข่ายเป็นผู้ติดตามเด็กและเยาวชน)

กรณีหน่วยงานมีความประสงค์ให้เครือข่ายผู้ติดตามภายหลังปล่อยเป็นผู้ติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย ให้หน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

๑) นักสังคมสงเคราะห์เสนอเครือข่ายผู้ติดตามภายหลังปล่อย (ควรเป็นเครือข่ายที่ได้เข้าร่วมกระบวนการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย) แก่ผู้อำนวยการเพื่อพิจารณาออกหนังสือแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป กรณีต้องใช้เครือข่ายผู้ติดตามภายหลังปล่อยข้ามจังหวัด ให้หน่วยงานทำบันทึกขอใช้เครือข่ายไปยังหน่วยงานที่เครือข่ายผู้ติดตามภายหลังปล่อยผู้นั้นขึ้นทะเบียน เพื่อให้ผู้อำนวยการของหน่วยงานนั้นออกหนังสือแต่งตั้งให้เครือข่ายปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

๒) เมื่อได้รับมอบหมายงานติดตามภายหลังปล่อยจากผู้อำนวยการ ให้เครือข่ายตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสาร ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น และวางแผนการทำงานของตนเอง

๓) ในการลงพื้นที่ปฏิบัติงานในครั้งแรก เครือข่ายอาจแนะนำตนเองพร้อมแสดงเอกสารหลักฐานการมอบหมายให้ดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยตัวจากผู้อำนวยการ แก่เด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง หรือบุคคล องค์กรหรือองค์กรอื่นใดที่ติดต่อประสานงานเพื่อการติดตาม สงเคราะห์ ช่วยเหลือ เด็กและเยาวชน

๔) ให้เครือข่ายสอบถาม และบันทึกรายละเอียดการติดตาม สงเคราะห์ ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนตามแบบรายงานที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกำหนด โดยใช้กระบวนการ ทักษะ และวิธีการที่ได้รับการอบรมจากสถานพินิจฯ หรือศูนย์ฝึกและอบรมฯ

การเข้าไปในเคสสถานหรือสถานที่ใดๆ ที่เด็กและเยาวชนพักอาศัยหรือทำงานหรือมีความเกี่ยวข้อง ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของเคสสถานหรือสถานทีนั้น

กรณีพบว่าเด็กและเยาวชนประสบปัญหาจำเป็นที่ต้องได้รับการแก้ไขในด้านการเรียน การประกอบอาชีพ ด้านความประพฤติ ด้านจิตใจ ด้านครอบครัว หรือปัญหาอื่นใดที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต

อันปกติสุข ให้เครือข่ายให้คำปรึกษา แนะนำ ตักเตือนเด็ก เยาวชน หรือผู้ปกครอง เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

กรณีเด็กและเยาวชน หรือผู้ปกครอง ต้องได้รับการสงเคราะห์ ให้เครือข่ายแจ้งไปยัง นักสังคมสงเคราะห์ของหน่วยงานที่มอบหมายให้เครือข่ายฯ เป็นผู้ติดตามเด็กและเยาวชน เพื่อให้การสงเคราะห์ต่อไป แต่หากเครือข่ายสามารถสงเคราะห์ตามกำลังความสามารถด้วยตนเองก็สามารถกระทำได้แล้วจึงรายงานเข้าเป็นข้อมูลในการติดตาม

กรณีเครือข่ายประสบปัญหาในการปฏิบัติงานที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานต่อไปได้ หรือ มีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้เครือข่ายรายงานและส่งเอกสารทั้งหมดให้นักสังคมสงเคราะห์โดยเร็ว

เมื่อเครือข่ายได้ลงพื้นที่และปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นในแต่ละครั้ง ให้รายงานผลตามช่องทางที่กรมกำหนดหรือจัดส่งข้อมูลทั้งหมดให้นักสังคมสงเคราะห์ เพื่อรวบรวมและบันทึกผลการปฏิบัติงาน

๕) นักสังคมสงเคราะห์ตรวจสอบข้อมูล และเอกสารแบบรายงานผลการติดตามสงเคราะห์ ช่วยเหลือภายหลังปล่อย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๖) นักสังคมสงเคราะห์ส่งเอกสารได้แก่หนังสือการมอบหมายงานให้แก่เครือข่ายผู้ติดตาม ภายหลังปล่อย และแบบรายงานผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อยที่ลงลายมือชื่อเครือข่ายผู้ติดตามภายหลังปล่อย พร้อมภาพถ่ายประกอบการเบิกจ่าย ให้กับกลุ่มงานอำนวยการฯ เพื่อเบิก - จ่าย ค่าตอบแทนให้แก่เครือข่ายผู้ติดตามภายหลังปล่อย

๖. ดำเนินการติดตามเด็กและเยาวชน

๖.๑ ข้อมูลในการติดตาม ช่วยเหลือ สงเคราะห์ภายหลังปล่อย

การติดตาม สงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย จะทำให้นักสังคมสงเคราะห์ทราบถึงการดำเนินชีวิตภายหลังการปล่อยตัวของเด็กและเยาวชนซึ่งนักสังคมสงเคราะห์จะต้องประเมินและให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชนตามสภาพปัญหาของเด็กและเยาวชน และประทับประคองให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขภายหลังปล่อยตัว โดยประเมินจากการดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขตามแนวคิด Good Lives Model ซึ่งเป็นปัจจัยปกป้องต่อการกระทำผิดซ้ำ ได้แก่

- มีการศึกษาหรือมีการประกอบอาชีพที่เหมาะสมตามความถนัดหรือความสนใจ หมายถึง เด็กและเยาวชนจะได้รับการศึกษาและการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องตามศักยภาพของแต่ละคน โดยจะได้รับการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบหรือ การศึกษาตามอัธยาศัย หรือการประกอบอาชีพที่สุจริตที่มีรายได้หรือค่าตอบแทน

- มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งและปลอดภัย หมายถึง มีที่พักอาศัยชัดเจนแน่นอนไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่บ่อย ลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัยมีความมั่นคงแข็งแรง สะอาด สภาพแวดล้อมไม่มีปัญหาทางด้านอาชญากรรม หรือเป็นแหล่งอบายมุข

- สัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวและชุมชน

ด้านครอบครัว หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ที่สมาชิกในครอบครัวแสดงออกในทางที่ดีต่อกัน เช่น ทำกิจกรรมครอบครัวร่วมกัน กินข้าว พูดคุย ไปเที่ยวร่วมกัน มีการแสดงความรัก ความห่วงใย มีทักษะที่สามารถควบคุมพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ฟังความคิดเห็นของคนในครอบครัวและสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้และการทำงานอย่างสุจริต

ด้านชุมชน หมายถึง ชุมชนมีสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวเด็กหรือเยาวชน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลสอดส่องดูแลเด็กหรือเยาวชน และมีกิจกรรมต่างๆ ตามโอกาสร่วมกับชุมชน

- มีการคบเพื่อนที่ดี หมายถึง ผู้ที่เด็กหรือเยาวชนรักใคร่คบหา ชอบพอกัน คั่นเคียงกัน มีนิสัยและความประพฤติที่มีความเหมาะสมไม่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งผิดกฎหมายหรือมีลักษณะเป็นอาชญากร อันธพาล

- มีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หมายถึง การทำกิจกรรมของเด็กหรือเยาวชนในเวลาว่างจากการเรียนหรือการประกอบอาชีพเกิดประโยชน์และไม่เกิดโทษต่อตนเองผู้อื่น เช่น ไปเล่นกีฬา นอนพักผ่อน ช่วยงานในบ้านทำสวน รดน้ำต้นไม้ อ่านหนังสือเป็นประโยชน์ ช่วยเหลือผู้อื่นและทำประโยชน์ให้แก่สาธารณะ ไม่ใช้เวลาว่างไปในทางที่สุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด เช่น การไปมั่วสุม รวมกลุ่มแก๊งค์ ทะเลาะวิวาท ใช้สารเสพติด เป็นต้น

ทั้งนี้ ในระหว่างการติดตามภายหลังปล่อย ต้องให้คำปรึกษา แนะนำและให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือตามสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชนแต่ละราย ให้ประเมินเพิ่มเติมและให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือในเรื่องของสุขภาพกายและสุขภาพจิต การดำเนินชีวิตอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนด้วย เช่น การตั้งครุฑ ป่วยจิตเวช ครอบครัวยุติปัญหาความเดือนร้อน/ความยากจน เป็นต้น

๖.๒ วิธีการติดตาม

นักสังคมสงเคราะห์ดำเนินการกำกับติดตามให้เป็นไปตามแนวทางติดตามภายหลังปล่อยที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถปรับตัวและใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัว ชุมชน และสังคมได้อย่างปกติสุขสามารถประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อ มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง และมีสัมพันธ์ภาพกับคนในครอบครัว และชุมชน รู้จักใช้เวลาว่างได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อตนเอง

กรณีเด็กและเยาวชนที่ปล่อยจากศูนย์ฝึกฯ และสถานพินิจฯ ที่มีแรกรับฯ ให้ศูนย์ฝึกฯ และสถานพินิจฯ ที่มีแรกรับฯ คอยให้คำปรึกษา แนะนำ และดูแลเด็กและเยาวชนของตนเองร่วมกับสถานพินิจฯ ในจังหวัดที่เด็กและเยาวชนกลับไปอาศัยอยู่อย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาสัมพันธภาพระหว่างเด็กและเยาวชนและเจ้าหน้าที่

รูปแบบการติดตามภายหลังปล่อย ของเด็กและเยาวชนที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง (มาตรา ๘๖) และเด็กและเยาวชนตามมาตรา ๙๐

รูปแบบการติดตามเพื่อ การสงเคราะห์ช่วยเหลือ	ระยะเวลาการติดตามฯ (เดือนที่) และผู้รับผิดชอบในการติดตามฯ					
	๑	๒	๓	๔	๕	๖
โทรศัพท์/สื่อ Social	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ลงพื้นที่ (ตามความจำเป็น)						

หมายเหตุ หากพบว่าเด็กและเยาวชนประสบปัญหาเร่งด่วน ให้นักสังคมสงเคราะห์ลงพื้นที่เพิ่มเติม เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงที

เด็กและเยาวชนที่ปล่อยจากสถานควบคุม

ในเดือนแรก ให้เด็ก/เยาวชน และผู้ปกครอง รายงานตัวทางโทรศัพท์หรือ video conference / โซเชียลมีเดีย ภายใน ๗ วัน นับแต่เด็กและเยาวชนได้รับการปล่อยตัว หากเด็ก/เยาวชน และผู้ปกครอง ไม่ติดต่อกลับมา ให้โทรศัพท์ติดต่อภายใน ๑๕ วันแรก หากไม่สามารถติดต่อได้ ให้ลงเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามอย่างรวดเร็ว

จากนั้นให้พิจารณาจากระดับการติดตามของเด็กหรือเยาวชน โดยแบ่งรูปแบบการติดตามได้ทั้งสิ้น ๓ รูปแบบดังนี้

รูปแบบการติดตามภายหลังปล่อย ของเด็กและเยาวชนที่ปล่อยตัวจากสถานควบคุม

ระดับการติดตาม	รูปแบบการติดตาม	ระยะเวลาการติดตาม (เดือน)											
		๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
ต่ำ (โทรศัพท์/Social ทุกเดือน, เยี่ยม บ้าน ๓ ครั้ง)	โทรศัพท์/Social	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	เยี่ยมบ้าน	✓				✓				✓			
	ประเมินระดับ การติดตาม			✓			✓			✓			
กลาง (โทรศัพท์/Social ทุกเดือน, เยี่ยม บ้าน ๔ ครั้ง)	โทรศัพท์/Social	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	เยี่ยมบ้าน	✓			✓			✓			✓		
	ประเมินผลระดับ การติดตาม			✓			✓			✓			
สูง (โทรศัพท์/Social ทุกเดือน, เยี่ยม บ้าน ๖ ครั้ง)	โทรศัพท์/Social	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	เยี่ยมบ้าน	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
	ประเมินระดับ การติดตาม			✓			✓			✓			

หมายเหตุ หากพบว่าเด็กและเยาวชนประสบปัญหาเร่งด่วน ให้นักสังคมสงเคราะห์ลงพื้นที่เพิ่มเติม เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงที

การประเมินระดับการติดตาม

๑. กรณีผลประเมิน มีอัตราการระดับการติดตามที่สูงขึ้น ให้ดำเนินการปรับแผนการติดตาม ตามระดับของการติดตามใหม่ โดยให้เริ่มทำการติดตามในระดับที่สูงกว่า และใช้วิธีการติดตามของเดือนที่ ๑ เป็นต้นไป แต่เมื่อรวมระยะเวลาการติดตามทั้งหมดแล้วจะไม่เกิน ๑๒ เดือน เช่น ก่อนปล่อย เด็กและเยาวชนมีระดับการประเมินในระดับ “ต่ำ” แต่เมื่อครบเดือนที่ ๓ แล้ว ผลการประเมินออกมาอยู่ในระดับ “สูง” ให้ใช้วิธีการติดตามในระดับที่สูง ตั้งแต่เดือนที่ ๑ คือ เริ่มเยี่ยมบ้านตั้งแต่เดือนถัดไป และเยี่ยมบ้านอีกเดือนเว้นเดือนตามวิธีการติดตามในระดับ “สูง” โดยจะติดตามไปอีก ๙ เดือน เนื่องจากเด็กและเยาวชนได้รับการติดตามมาแล้ว ๓ เดือน เป็นต้น

๒. กรณีผลการประเมิน อยู่ในระดับต่ำกว่า หรือในระดับเดิม ให้คงใช้วิธีการติดตามในระดับเดิมต่อไปจนครบระยะเวลา ๑๒ เดือน

ระหว่างการติดตามหากพบว่าเด็กหรือเยาวชน หรือครอบครัวที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยประสบปัญหาความเดือดร้อน มีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามแผนที่กำหนดไว้ หรือจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแผนเพื่อให้สามารถปรับตัวและใช้ชีวิตได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายในการกำกับติดตามรีบดำเนินการปรับแนวทางฯ และให้ความช่วยเหลือตามกระบวนการทางด้านสังคมสงเคราะห์ทันที

๖.๓ การประสานงานและส่งต่อ

กรณีเด็กและเยาวชนมีการย้ายที่อยู่ไปอยู่ในจังหวัดอื่นที่ไม่ใช่จังหวัดในความรับผิดชอบจะติดตาม ให้หน่วยงานส่งต่อเรื่องให้กับสถานพินิจฯ ในพื้นที่เป็นผู้ติดตามเป็นเจ้าของเรื่องต่อไป และให้สถานพินิจฯ ที่จะติดตามพิจารณาปรับแนวทางการติดตามภายหลังปล่อยร่วมกับสถานพินิจฯ ที่ส่งเรื่องให้เป็นไปตาม

สถานการณ์ปัจจุบัน เว้นแต่เป็นการไปพำนักรชั่วคราว หน่วยงานเจ้าของเรื่องสามารถประสานงานให้สถานพินิจฯ ในพื้นที่ดำเนินการติดตาม และแจ้งผลการติดตามให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องทราบ ทั้งนี้ หน่วยงานเจ้าของเรื่อง ต้องแจ้งให้เด็กและเยาวชน ผู้ปกครองรับทราบถึงบุคคลที่จะเป็นผู้ติดตามด้วย

ในการส่งต่อเรื่องให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องประสานไปยังสถานพินิจฯ ในพื้นที่ ให้ประสานงาน ด้วยวาจาในเบื้องต้นเพื่อให้สถานพินิจฯ รับทราบและให้ส่งหนังสือและข้อมูลของเด็กและเยาวชนตามไปภายใน ๓ วันทำการ

๗. นักสังคมสงเคราะห์รายงานผลการดำเนินการติดตาม สงเคราะห์ ช่วยเหลือภายหลังปล่อยราย เดือนให้ผู้อำนวยการทราบ และจัดรายงานข้อมูลการติดตาม สงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อย ภายในเดือน ที่ครบกำหนดการติดตามได้แก่ รอบ ๓ เดือน รอบ ๖ เดือน และรอบ ๑ ปี ภายในวันที่ ๑ ของเดือนถัดไป

๘. การยุติการติดตามมี ๓ กรณี ได้แก่

- เด็กและเยาวชนพ้นระยะเวลาติดตามภายหลังปล่อยตามแนวทางที่กำหนด
- เด็กและเยาวชนเสียชีวิต
- เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีใหม่

ภาคผนวก

QR Code อัปเดตข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย
และการติดตาม สงเคราะห์ ช่วยเหลือภายหลังปล่อย

แนวทางการใช้จ่ายงบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

การพัฒนาประสิทธิภาพการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

และการติดตามภายหลังปล่อยจากสถานที่ควบคุม

ผู้รับผิดชอบ กลุ่มพัฒนาระบบงานสังคมสงเคราะห์ ส่วนพัฒนาระบบงาน กองพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๖๕๐๒

งบประมาณ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ค่าใช้จ่ายการพัฒนาประสิทธิภาพการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและการติดตามภายหลังปล่อยจากสถานที่ควบคุม รหัสงบประมาณกิจกรรมหลัก ๑๖๐๐๖๖๖๐๐๗๖๙๐๐๐๐๐

การดำเนินงาน

กิจกรรม : การพัฒนาประสิทธิภาพการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและการติดตามภายหลังปล่อยจากสถานที่ควบคุม ให้หน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

๑. กิจกรรมการประชุมจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย
๒. กิจกรรมการประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย
๓. กิจกรรมการปฏิบัติงานของเครือข่ายผู้ติดตามภายหลังปล่อย
๔. กิจกรรมการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยที่มีค่าใช้จ่ายเป็นเงิน

แนวทางการใช้จ่ายงบประมาณ

๑. หน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ดำเนินกิจกรรม ที่ ๑ - ๔ โดยจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้ครอบคลุมกิจกรรม ที่ ๑ - ๔ และถัวเฉลี่ยในแต่ละกิจกรรมให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย

๒. การเบิกจ่ายงบประมาณ การดำเนินกิจกรรมนั้นให้เป็นไปตามอัตราที่ระเบียบกำหนด ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ และ ๒ ให้เบิกจ่ายในอัตรารวมตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่นของผู้เข้าร่วมประชุมในการจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนก่อนปล่อยและแนวทางการติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย พ.ศ. ๒๕๖๓

กิจกรรมที่ ๓ ให้เบิกจ่ายตามระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่นของบุคลากรองค์กรอื่น หรือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการสงเคราะห์ช่วยเหลือและติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย พ.ศ. ๒๕๖๓

กิจกรรมที่ ๔ ให้เบิกจ่ายตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยที่มีค่าใช้จ่ายเป็นเงิน พ.ศ. ๒๕๖๓

๓. การจัดสรรงบประมาณ จะแบ่งการจัดสรรออกเป็นงวดๆ และจะมีการติดตามการใช้งบประมาณของหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ โดยให้รายงานผลการดำเนินงานและเบิกจ่ายงบประมาณจากการดำเนินงานกิจกรรมที่ ๑ - ๓ เป็นรายเดือน ผ่านช่องทางการรายงานผลการดำเนินงานการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยภายในวันที่ ๒ ของทุกเดือน โดยเริ่มรายงานในรอบการดำเนินงานเดือนมกราคม ๒๕๖๖

สำหรับกิจกรรมที่ ๔ ให้หน่วยงานรายงานผลการสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อยที่มีค่าใช้จ่ายเป็นเงิน ขส.๓ รูปแบบ PDF ผ่านช่องทางการรายงานระบบรายงานตัวชีวิต / ผลการปฏิบัติงาน ในอินทราเน็ต หัวข้อส่งผลการปฏิบัติงาน > แบบรายงานผลการสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อยที่มีค่าใช้จ่ายเป็นเงิน ขส.๓ ภายในวันที่ ๕ ของทุกเดือน โดยเริ่มรายงานในรอบการดำเนินงานเดือนมกราคม ๒๕๖๖

๔. หน่วยงานสรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายปี ตามแบบรายงานที่กำหนด ภายในวันที่ ๖ ตุลาคม ผ่านทาง QR Code

